

3837446 SHPE / M : สาขาวิชา: ประชากรศึกษา; ศษ. ม. (ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต)

คำสำคัญ : การรับรู้ภาวะสุขภาพ / การสนับสนุนทางสังคม / พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์

กึ่งแก้ว ไชยเจริญ : ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะสุขภาพ การสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ ศึกษากรณี : คามิลเลียน โซเซียล เซนเตอร์ ระยอง (THE RELATIONSHIP BETWEEN HEALTH PERCEPTIONS , SOCIAL SUPPORT AND HEALTH-PROMOTING BEHAVIORS OF CLIENTS WITH HIV SERO-POSITIVE : A CASE STUDY IN CAMILLIAN SOCIAL CENTER , RAYONG)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์, วท.บ., M.A., M.Ed., Ph.D., ศิริวิทย์ กุลโรจนภัทร, กศ.บ., ค.ม., Ph.D., 190 หน้า. ISBN 974 -664 -365 -7

โรคเอดส์ กำลังเป็นปัญหาทางสังคมที่สำคัญสำหรับประเทศไทย เพราะยังมีความเข้าใจผิดและมีอคติต่อผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ ทำให้ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ต้องเผชิญความทุกข์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ดีเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์สามารถดำรงไว้ซึ่งสุขภาพที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะสุขภาพ การสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ กลุ่มตัวอย่างคือผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ในศูนย์คามิลเลียน โซเซียล เซนเตอร์ ระยอง ในช่วง 15 มค. 2543 ถึง 15 กพ. 2543 จำนวน 50 ราย การศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์หา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความสัมพันธ์โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์มีการรับรู้ภาวะสุขภาพอยู่ในระดับสูง
2. ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์มีการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับสูง
3. ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์มีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับสูง
4. การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ภาวะสุขภาพของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .762^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูงจะมีการรับรู้ภาวะสุขภาพสูง ตรงกันข้ามผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำจะมีการรับรู้ภาวะสุขภาพต่ำด้วย

5. การรับรู้ภาวะสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .672^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ที่มีการรับรู้ภาวะสุขภาพสูงจะมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพสูง ตรงกันข้ามผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ที่มีการรับรู้ภาวะสุขภาพต่ำจะมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพต่ำด้วย

6. การสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ในระดับสูง ($r = .889^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูงจะมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพสูง ตรงกันข้ามผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำส่งผลให้มีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพต่ำด้วย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า ศูนย์ฯ มีการดำเนินงานกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม และปัญหาการดำเนินงาน ได้แก่ ความคับแค้นของศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ และข้อคิดเห็นที่ได้จากผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ สรุปได้ว่า ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ต้องการหายจากโรคนี้อย่างยิ่ง ต้องการการยอมรับจากสังคม อีกทั้งต้องการให้ผู้อื่นระวังการติดเชื้อโรคเอดส์

จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย คือ ผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ควรมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การดำเนินชีวิตในด้านที่เสี่ยงต่อสุขภาพให้กลายเป็นพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี โดยตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมให้มีการรับรู้ภาวะสุขภาพที่ดี และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมที่เหมาะสม